

Asia: VN/12570/2024

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi jätelain muuttamisesta

Lausunto

33 § Kunnan toissijainen jätehuoltopalvelu

Toissijaisen vastuun rajaaminen markkinapuutetilanteisiin parantaa kilpailua ja selkeyttää kuntien velvollisuuksia.

Suosittelaa tarkennusta menettelyihin markkinapuutteen todentamiseksi, jotta päätökset ovat yhdenmukaisia.

36 § Kunnan järjestämä jätteenkuljetus

Kilpailuttamisvelvollisuuden vahvistaminen parantaa markkinoiden toimivuutta.

On tärkeää varmistaa, että poikkeustilanteiden menettelyt ovat selkeästi määriteltyjä ja dokumentoituja.

44 § Kirjanpito jätehuoltopalvelusta ja kuljettajan tiedonantovelvollisuus

Velvollisuus pitää kirjanpitoa ja antaa tiedot kuljetuksesta parantaa läpinäkyvyyttä ja valvontaa.

Suosittelaa selkeiden raportointikaavojen käyttöönottoa.

78 § Kunnan jätemaksu

Jätemaksujen läpinäkyvyyden varmistaminen tukee tasavertaista kohtelua.

On huomioitava, että muutokset eivät lisää kuntien hallinnollista taakkaa kohtuuttomasti.

124 § Tarkastukset ja valvontasuunnitelmat

Suosittelaa riittävän resursointia tarkastuksiin, jotta poikkeustilanteissa voidaan nopeasti varmistaa markkinapohjaisen palvelun saatavuus.

Valvontasuunnitelmien selkeys tukee sääntöjen yhdenmukaista soveltamista.

145 a § Sidos- ja hankintayksiköitä koskevat erityiset säännökset

Poikkeus 10 % vähimmäisomistusvaatimuksesta varmistaa, ettei nykyistä omistusrakennetta tarvitse muuttaa.

Tämä tukee hallinnollista selkeyttä ja välttää ylimääräisiä kustannuksia.

Voimaantulosäännös

Esitys on suunniteltu tulemaan voimaan 1.1.2027, mikä antaa riittävästi aikaa siirtymäjärjestelyihin ja käytäntöjen päivittämiseen.

On suositeltavaa laatia selkeä siirtymäsuunnitelma kunnille ja valvoville viranomaisille.

Huomiot ehdotusten pääasiallisten vaikutusten tarkastelusta

Parantaa kilpailuneutraliteettia ja markkinoiden avoimuutta.

Selkeyttää kuntien toissijaista vastuuta ja poikkeustilanteiden menettelyjä.

Voi lisätä hallinnollista valvontaa, mutta vähentää hallinnollista kuormaa markkinoiden aidoissa tilanteissa.

Huomiot muita toteuttamisvaihtoehtoja koskevasta tarkastelusta

Vaihtoehtoisesti olisi voitu harkita asteittaista ulosmyyntirajan kiristämistä tai porrastettua vähimmäisomistuspoikkeusta.

Nykyinen ehdotus on kuitenkin selkeä ja yhdenmukainen hallitusohjelman tavoitteiden kanssa.

Huomiot suhdetta perustuslakiin ja säätämisyjärjestystä koskevasta jaksosta

Esitys on perustuslain mukainen, sillä se selkeyttää kuntien velvollisuuksia ja rajoittaa toissijaista vastuuta vain markkinapuutetilanteisiin.

Säätämisyjärjestys on asianmukainen.

Muuta huomioitavaa

Yleiset kommentit ehdotuksesta

Esitys vastaa hallitusohjelman kirjauksia ja selkeyttää kuntien toissijaista vastuuta jätteenkuljetuksessa.

Lainmuutokset tukevat kilpailuneutraliteettia, markkinoiden avaamista ja yksityisten jätehuoltoyritysten toimintaedellytysten parantamista.

Ehdotetut muutokset lisäävät läpinäkyvyyttä ja tehostavat valvontaa poikkeustilanteissa.

YDHV lakitiimi